

Nuorten luontoperustaisten palveluiden tulevaisuuden järjestämisen näkymiä

Heidi Kotilainen sosionomi(YAMK)

Luontohyvinvointikeskus Tyynelä

info@luontohyvinvointi.fi

www.luontohyvinvointi.fi

Luontohyvinvointikeskus Tyynelä

- Ristinkantajat ry:n toimipaikka Sotkamossa
- Hyvinvointia luonnon, eläinten, käsillä tekemisen ja maaseutu ympäristön avulla
- Palveluilla LuontoHoiva -laatu merkki
- **Yleishyödyllinen toiminta** esim. vapaaehtoisten ohjaama tallitoiminta
- **Palvelumyynti** esim. Tallikäynnit tukitoimena (sosiaalipedagoginen hevostoiminta)
- **Hanketoiminta** esim. Luontoseteli, Veka-tukiparitoiminta

Tämän hetken mahdollisuudet luonto- ja eläinavusteisen toiminnan järjestämiseen nuorten syrjäytymisen ehkäisyssä on erinomaiset:

- Me teemme sitä jo useilla aloilla ja eri työmuodoissa, mutta tiedostammeko sen?
- Voidaan ostaa palveluja erilaisiin tarpeisiin palveluntarjoajilta: sosiaalipedagoginen hevostoiminta
- Voidaan tuottaa itse osana omaa toimintaa: lastenkodit, seurakunnan varhaisnuorisotyö ja rippikoulutyö, koulujen erityisopetus, Jopo-luokat
- Järjestöjen toiminta: Kaverikoiratoiminta vapaaehtoisvoimin (Suomen kennelliitto), Lasten yhteisöllinen ryhmätoiminta (PeLa)
- Hanketoiminta: erilaiset mallit joita kokeillaan mm. tukiparitoiminta lapsille ja nuorille
- Tiedon ja tietoisuuden lisääminen kaikille tahoille, myös päättäjät

Millaisia malleja tulevaisuudessa voisi olla toteuttaa luonto- ja eläinavusteista toimintaa nuorten syrjäytymisen ehkäisyssä?

- Luoda luonto- ja eläinavusteisuus osaksi ennaltaehkäisevään toimintaan esimerkiksi kuntien nuorisotyö, seurakunnan nuorisotyö
- Erilaiset yhteistyö mahdollisuudet: kunta, sote-kuntayhtymät, seurakunta, yhdistykset, yritykset, paikalliset erityisyydet, hankkeet
- Pienet kokeilut, esimerkiksi kuraattori tapaa asiakkaan ulkona ja yhdessä kävellään puiston läpi toimistoon jatkamaan keskustelua
- Erilaiset kokeilut paikallisesti /valtakunnallisesti eri tahoille suunnatuilla kehittämisrahoituksilla esim. Aluehallintovirasto rahoittaa erilaisilla rahoituksilla, säätiöt yms
- Kenties palata vanhaan tapaan toimia? Leirityö, vaellukset, seinättömät kokoontumiset, vapaaehtoiset... Tai siirtyä nykyaikaan? Pelimaailma vaikkapa!

Esimerkki:

Luontoseteli

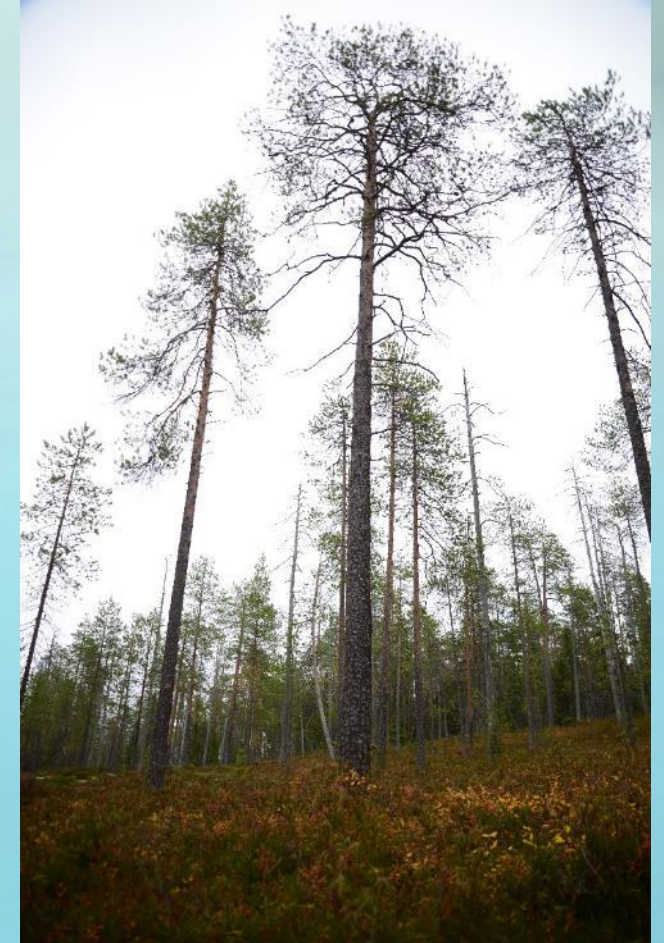
Sotkamolainen tapa nuorten mielenterveysongelmien vähentämiseksi luonto- ja eläinavusteisella toiminnalla

SOTKAMON
SEURAKUNTA

Mikä on Luontoseteli?

- Sotkamolainen tapa nuorten mielenterveysongelmien vähentämiseksi luonto- ja eläinavusteisella toiminnalla
- Tavoitteellista luontoympäristössä tapahtuvaa ohjattua toimintaa nuorelle ja hänen kanssaan työskentelevälle kasvatusalan työntekijälle
- Ennaltaehkäisevää: jotta nuoremme voisivat hyvin
- Tarkoitettu 11-17 vuotiaille lapsille ja nuorille
- Työntekijä ja nuori voi hyödyntää 1-3 Luontoseteliä
- Tukea lasten ja nuorten kanssa työskenteleville työntekijöille uudella työpäivityöskentelyllä, samalla työkau heille
- Yhteistyössä kunta, seurakunta ja yleishyödyllinen yhdistys
- Saanut rahoituksen Aluehallintovirastolta: erityisavustukset nuorisovaltuuston alueellisen ja paikallisen toiminnan kehittämiseen 2019 ja 2020

Luontoseteli syntyi

- Tuotteistaminen

Selkeä, helppo, konkreettinen ”seteli”, ilmainen nuorelle ja perheelle, työväline työntekijälle

- Markkinointi

Pääosin kunnan ja seurakunnan työntekijöille, tieto perheisiin heidän kautta, lehdistötiedotteet

- Käyttöönotto

Arvio nuoren tarpeesta täysin työntekijällä, matala kynnys varata seteli, palvelu tulee myös koululle tai nuorisotilalle, nuoren lempi luontokohteeseen jne.

Haasteita, joihin Luontosetelillä haluttiin vastata

- Nuoret eivät rohkene toimintaan ilman tuttua aikuista
- Rajalliset resurssit ostaa palveluja
- Nuorten tapaamisiin tarvittiin uusia ja vaikuttavia tapoja toteuttaa
- Pitkät välimatkat vaikeuttavat nuorten kulkemista esim. koulun jälkeen
- Toimivia yhteistyön tapoja kolmannen sektorin kanssa

Luontoseteli käytännössä

- Tarpeen huomaaminen
 - Tutustuminen, tenkkapoo tilanne, jonkin uuden näkökulman tuominen nuoren elämään
- Puheeksi ottaminen nuorelle tapaamisessa
 - Tarvittaessa yhteys huoltajaan
- Luontosetelin varaaminen
- Luontosetelin käyttäminen ohjatussa toiminnassa varattuina aikoina
- Palautteen antaminen

Miksi luonto- ja eläinavusteisuus?

- Yleishyödyllisen yhdistyksen vahva osaaminen ja ammatillisuus ja toimitilat sekä eläimet.
- Green Care -toiminnassa hyvinvointivaikutukset rakentuvat vuorovaikutuksessa luontoperustaisuuden, kokemuksellisuuden sekä osallisuuden tunteen kanssa.
- Luontokokemus on suunniteltu, ja se ohjataan luonnon hyvinvointivaikutusten perustalle asiakkaan tavoitteiden aikaan saamiseksi.
- Kokemuksellisuus voi olla ohjattua aktiivista toimintaa tai vähäeleisempää luonnon havainnointia.
- Luonto on Sotkamossa läsnä niin taajamissa kuin maaseudulla. Se tarjoaa mielekästä tekemistä ja merkityksellisiä yhteyden kokemuksia.
- Vuorovaikutteinen kokemus voi antaa asiakkaalle osallisuuden tunteen eläinten tai muiden luontoelementtien ja ympäristön kanssa. Tämä edesauttaa yhteyden tunteen luomista ihmistenkin välisessä vuorovaikutuksessa.

Työntekijät asettivat tavoitteita toiminnalle

- Itsetunnon tukeminen
- Kokemuksien saaminen
- Apua ahdistukseen
- Tutustuminen nuoren kanssa
- Virikkeitä nuoren elämään
- Ympäristön vaihdos nuorelle

Nuoren elämäntilanne kun toimintaa tarjottiin

- Mieliala- ja syömisoireilu
- Ahdistusoireet
- Vaikea masennus
- Poissaolot koulusta
- Läksyjen tekemättä jättäminen
- Syrjässä asuminen
- Riidat kotona

Työntekijöiden kokemuksia toimintamallin hyödyntämisestä osana heidän työtään

- Toi työhön uudenlaista sisältöä
- Toi uutta näkökulmaa työhön
- Toimintaympäristön vaihtuminen oli positiivista
- Luonto- ja eläinavusteisen ohjatun toiminnan sekä toiminnallisten harjoitusten positiivinen vaikutus nuoreen
- Työntekijän ja nuoren vuorovaikutuksen parantuminen
- Käytännön asiat toimintamallin toteutumisessa toimivat sujuvasti

Työntekijöiden kokemuksia toimintamallin vaikutuksesta nuoren elämäntilanteeseen

- Nuoren luontosuhteen vahvistuminen
- Luontokokemuksen siirtyminen osaksi nuoren elämää
- Toiminta voi olla myös korjaavaa nuorisotyötä
- Nuoren motivaation lisääntyminen koulunkäyntiin
- Ohjattujen vuorovaikutustilanteiden positiivinen vaikutus nuoren elämäntilanteeseen
- Nuoren positiivinen suhtautuminen toimintaan osallistumisesta
- Huoltajien positiivinen suhtautuminen nuoren osallistumisesta Luontoseteli-toimintaan

Kommentteja työntekijöiltä:

”Kuulin käynnin päätteeksi ensimmäisen kerran nuoren sanovan, että hänellä on hyvä olo.”

”Toimintakerroilla ilo ja hymy palasi nuoren kasvoille.”

”Nimenomaan aikuisen ja muiden kanssa yhdessä tekeminen. Toiminnan yhteydessä vuorovaikutus on keskeistä; tätä nuorilla ei tunnu tänä päivänä olevan kotioloissa.”

Jatkossa

- Arvioidaan toimintaa syksyllä 2020 aikana
- Juurrutetaan osaksi kunnan, seurakunnan ja Ristinkantajat ry:n toimintaa
- Kehitetään saadun palautteen perusteella edelleen mm. toiminnan sisältöjä
- Sai hyvää palautetta mm. Sotkamon kunnanvaltuutetuilta, nähtiin oikealta tavalta lisätä nuorten hyvinvointia paikallisesti

Kiitos!

www.luontohyvinvointi.fi

Instagram:
luontohyvinvointi

Facebook:
Luontohyvinvointikeskus
Tyynelä

#luontoseteli

